

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Wydanie II

Za Wolność i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica) III. (Wielkopolska i Śląsk, wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośzeniem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł., w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol., w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szillingów, w Danii 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na czwartek, 27-go czerwca 1935 r.

W przededniu uchwalenia ordynacji wyborczej

Sanacja rozwija znowu niezrozumiały dla rozumnego człowieka pospiech w — pozbawienia olbrzymiej większości Narodu — kardynalnego, podstawowego jej prawa — bo dotąd posiadane prawa wyborcze.

Widzieliśmy ten pospiech także przedtem, gdy chodziło o uchwalenie konstytucji — widzimy go teraz znowu, gdy chodzi o uchwalenie ordynacji wyborczej.

Nie było dotąd przykładu na świecie, by konstytucję, tę podstawę wszelkich praw, uchwalano z takim pospiechem. Nie było także przykładu, by ordynację wyborczą, jakąkolwiek partja polityczna na świecie narzucała olbrzymiej większości narodu i to z takim przerażającym pospiechem, jak to czyni sanacja, wobec Narodu polskiego, sanacja, która przecież faktycznie reprezentuje tylko znikomą mniejszość Narodu, a uzyskała przy wyborach większość parlamentarną, przecież — tylko w ów powszechnie znany sposób.

Naprawdę — „konia z rzędem” temu, któryby zdołał podać rozumne powody takiego pospiechu, któryby wykazał użyteczność a nie — szkodliwość jego pospiechu dla Państwa polskiego.

Niech nam kto powie, jaka szkoda byłaby wynikała z tego, że nowa Konstytucja byłaby została uchwalona parę miesięcy, albo nawet rok, czy dwa później! Wszakże bywało, że w innych krajach parlamenty pracowały nad nowymi konstytucjami całe lata. Jesteśmy przekonani, że nowa Konstytucja tylko na tem byłaby zyskała, gdyby sanacja z jej uchwaleniem nie byłaby się tak spieszyła?

Trudno także zrozumieć, o ile chodzi o rozumne, rzeczowe, użyteczne dla Państwa powody, dlaczego ordynacja wyborcza nie może zostać uchwalona trzy lub cztery miesiące później! Dlaczego ona nie ma być gruntownie przedyskutowana także przy udziale reprezentantów większości Narodu i dlaczego sanacja przez odrzucanie rozumnych poprawek opozycji — zniechęca opozycję wogóle do dalszego udziału w uchwaleniu ordynacji wyborczej?

Wedle naszego zdania, jedynym powodem tego pospiechu jest obawa, że im dłużejby ta sprawa trwała, tem łatwiej mogłoby się przytrafić coś, co przyczyniłoby się — do uchwalenia rozumnej i odpowiedzialnej, użytecznej dla Narodu i Państwa ordynacji wyborczej. A to mogłoby przyczynić się znowu do przekreślenia zrealizowania zadań sanacyjnych, które zmierzają

do jaknajszybszego i wyłącznego zawładnięcia Państwem — tem rzekomo wspólnym dobrem Narodu, przy pomocy egoistycznie ukształtowanej ordynacji wyborczej i w dalszej konsekwencji przez owdzielenie na jej podstawie przez sanację — po wsze czasy parlamentu polskiego.

A co właściwie uprawnia sanację do jej dyktatorskich zapędów — co?

Czem sanacja nabyła uprawnień choćby do takich — dążeń? — Co sanacja zrobiła dla Polski i Jej Narodu? — Czem w kazała przedewszystkiem uzdolnienie do sprawowania takiej dyktatury partyjnej w Polsce?

Wszakże jej długoletnia, radosna twórczość, dostarczyła własnych dowodów najzupełniejszej niezdolności do pożytecznego działania w jakiegokolwiek dziedzinie życia państwowego — a szczególnie też w dziedzinie gospodarczej, która przecież jest podstawą bytu państwowego.

A przecież sanacja nie może twierdzić, że zastała w Polsce bałagan, nędzę, Skarb Państwa pusty, wzgl. brak dochodów.

Przeciwnie — Polskę, gdy nastąpiła sanacja, można było uważać za kraj „mlekiem i miodem płynący”. Rolnictwo wówczas poprostu jeszcze kwitło, dawało poważne dochody, miasta były jeszcze

względnie bogate i przedstawiały wielką wartość. Kupiectwo i rzemiosło — dzięki powodzeniu rolnictwa i względnie dobremu położeniu mieszczaństwa a nienagorszem położeniu robotnika — także nie widziały jeszcze swej zbliżającej się ruiny, a skutkiem tego i wielki przemysł pracował prawie że „całą parą” i dobrze zarabiał. A taki stan rzeczy przyczynił się do tego, że podatki i daniny płynęły oflicie do Skarbu Państwa.

Wszakże sanacja sama w owe czasy głosiła, że „byczo jest, byczo się żyje w Polsce”.

A jaki stan rzeczy widzimy dzisiaj w Polsce po prawie 9-cio letnim „byczem” życia, po 9-cio letniej „radosnej twórczości” sanacyjnej?

Miasta, dawniej bogate, zmarnowane doszczętnie, bo kamienice bez wartości dzięki niemądrej „ochronie lokatorów”, której dziś nawet robotnicy złorzeczą, bo zrozumieli, że nędza miast wywołana poczęści także przez „ochronę lokatorów” przyczyniła się także do ich nędzy, do wzrostu bezrobocia.

Rolnictwo, doszczętnie zrujnowane, znajduje się w zupełnym upadku. Wśród rolników, szczególnie drobnych i średnich, tak straszliwa nędza, jakiej jeszcze nigdy na ziemiach polskich nie było. Na wsi pojawiło się nawet widmo głodu. Ruina rolnictwa i głódówka

na wsi pociągnęły za sobą ruiny rzemiosła i kupiectwa, których wieś była najlepszym klientem. A dalszym następstwem tej nędzy jest także ruina znacznej części wielkiego przemysłu, którego inna część — wedle naszego zdania — z powodu etatyzacji i kartelizacji przyczyniła się także do niszczenia wsi i przez zamknięcie fabryk i kopalni wielce spotęgowała bezrobocie i skazywała także wielkie rzesze robotników na głódówkę.

Sanacja przez swą nieczumną politykę narodowościową na wschodzie Polski i zachodzie umniejszała także Polskę — przez umniejszenie stanu posiadania — żywiu polskiego — a pod względem gospodarczym oddała Naród polski pod przewagę żydostwa, któremu z uszczerbkiem reszty Narodu, a szczególnie Ludu polskiego — dzieje się w Polsce tak dobrze, jak nigdzie w świecie. W zamian za to żydostwo zagranicą zawsze szerzyło nienawiść do Polski, a w kraju brodnicość, zepsucie i demoralizację.

Otóż to są owoce 9-cioletniej działalności sanacji, jej „byczego życia”, jej „radosnej twórczości”. To są świadectwa jej „zdolności” do pracy na niwie państwowej.

I ta sanacja obecnie za każdą cenę chce przeforsować ordynację wyborczą, która z pominięciem olbrzymiej większości Narodu, tej nieudolnej mniejszości ma umożliwić dalszą „radosną twórczość”.

I sanacyjne „wańki wstańki” w Sejmie i Senacie zapewne tak tę ordynację uchwalą, jak sanacja każe.

Przedstawiciele większości Narodu, po wyteżeniu wszystkich sił, by nieszczęściu temu zapobiedz, by poprawić nędzne projekty sanacyjne, — gdy te wysiłki okazały się beznadziejnymi — chyba uchwalenie takiej ordynacji pozostawia samym sanatorom i umożliwi im głoszenie fikcji że to Sejm ją uchwalili!

Sądzymy też, że opozycja w wyborach, przeprowadzonych na podstawie takiej ordynacji wyborczej, udziału nie weźmie.

Niechże odpowiedzialność za dalsze losy Polski — wyłącznie i widocznie poniesie sama sanacja.

Pierwsi byliśmy, którzy głosiśmy, że Lud polski wobec takiej ordynacji wyborczej będzie się musiał wstrzymać od udziału w wyborach. Dziś powtarzamy to ponownie i sądzymy, że cała opozycja pójdzie tą drogą.

N.P.R. za bojkotem wyborów

W piątek, dnia 21 bm. odbyła się w Toruniu konferencja Głównego Komitetu Wykonawczego Narodowej Partji Robotniczej. Przedmiotem obrad było stanowisko tego stronnictwa wobec ordynacji wyborczej w brzmieniu, projektowanej przez BBWR. Konferencja jednomyślnie postanowiła zaproponować radzie naczelnej N.P.R. proklamowanie bojkotu

wyborów, zarządzonych na podstawie tej ordynacji wyborczej.

Posiedzenie rady naczelnej N.P.R. odbędzie się bezzwłocznie po ogłoszeniu tekstu ustaw wyborczych i zarządzeniu terminu nowych wyborów. Sądząc z opinii, wyrażanych przez poszczególnych działaczy, należy przypuszczać, że wniosek o bojkocie wyborów uzyska aprobatę rady naczelnej.

Handel polsko-sowiecki zamiera

W ciągu najbliższego miesiąca zlikwidowana będzie spółka polsko-sowiecka dla handlu wzajemnego. Znajdujące się na składach materiały zostały wyprzedane i uzyskane stąd sumy pójdą na spłatę akcji obywateli polskich.

Tranzakcje między Polską i Sowiecami zamierają z tego powodu, że Sowiety otrzymują kredyt zagraniczny na okres 3 do 4 lat, gdy Polska rdyśla kredytu 18 miesięcznego. Z tych względów powstały duże trudności w handlu z Sowiecami.

45 groszy za dziesiątkę jaj przyniesionych piechotą 9 kilometrów ...bo trza na lekarstwo

Poniżej podajemy obazek z targu w Suwałkach. Suwałki ostatnio z powodu wypadków, jakie tam miały miejsce na tle wymiaru szarwarków, który doszedł tam do 109 dni w roku stały się głośne w całej Polsce, a nawet cytowane były w sejmowej komisji konstytucyjnej.

Obazki te, które przytacza nasz korespondent nie są odosobnione w Suwałkach, lecz prawie w całej Polsce mają miejsce i malują dosadnie nędzę i rozpacz wsi. (dop. Red.)

Suwałki. Przyjechałem tu na 7-ma rano. Na urzędowanie jeszcze za wcześnie, a spać już za widno. Widzę, że jada furmanki na targ, postanowiłem więc wywiedzieć się o cenach za produkty rolne w tym powiecie.

Wychodzę na rogatki. Urzędnicy magistracyi tarmoszą się z gospodarzami o rogatkowe. Wynosi ono 30 groszy od pary koni, a 15 od jednego.

Hej tu przekleństw pada! Słychać i płacz. Oto gospodyni nie ma czym zapłacić. Zaprzysięga się, że nie ma ani grosza. Po wszelkich wymyślaniach, których na tem miejscu nie da się powtórzyć, urzędnik robi kredą znaczek na wozie. Może już wjechać do miasta. Ale oto znów jakieś dwie kobiety płaczą. Jedna ze szlochaniem zawodzi: zapłacimy, jak sprzedamy...!

Niepodobna tu tych przykrych scen biedy i poniżenia ludzkiego opisać. Uporeczywie jednak nasuwają one refleksje: czemuż to miasto murem opłat zamyka rolnikowi wjazd na swój bruk? Czemu rolnikowi, który dziś wlecze miastu za bezcen ostatni produkt ze swej komory, by samemu przymierać głodem!?

Postanawiam sprawdzić inne opłaty. Okazuje się, że od prosiaka, którego można w worku przewozić, płaci się 10 groszy, od krowy i świni 60 gr., od konia w zaprzęgu, który idzie na sprzedaż — 80 gr., od konia bez zaprzęgu 1 zł. Prócz tego świadectwo, ważne na 10 dni, kosztuje od cielaka i świni 30 gr., od krów i koni 50 gr.

Furmanek na targu setki. Zachodzę na rynek. Pierwszego z brzegu gospodarza zapytuję, co ma na sprzedaż. Okazuje się, że 8 kurcząt, 5 kg. siemienia i 16 kg. owsa. Wypytyuję o cenę. Kurczęta gospodyni wycenia po 50 gr., siemię po 40 gr. kilo, a owies po 14 gr. Nie targowałem się nawet dla próby, bo serce mi się krajało, gdy się dowiedział, że gospodarz z tym towarem przyjechał ze wsi o 27 kilometrów odległej od miasta. Poto żeby zażądać za przywieziony towar 8 zł. 24 gr., a na pewno sprzeda go za 6 złotych!

Idę do drugiego wozu. Gospodyni ma do sprzedania trzy gęsi. Pytam o cenę. Za sztukę żąda 3 złote. Po krótkiej chwili, gospodyni decyduje się oddać wszystkie trzy gęsi za 6 zł 50 gr. Przeprosiłem gospodynię, wytłumaczyłem powód moich zainteresowań, a na odchodne zapytałem jak też daleko musiała jechać. Okazuje się, że 18 kilometrów.

Podchodzę do innej furmanki. Tu już słucham, jak kupuje pachciarz. Kupuje wszystko. Za 10 sztuk jaj płaci 35 gr., za kilogram sera 40 gr., funt masła 55 gr., 25 kg. ziemniaków 50 gr., ćwiartkę (25 kg.) żyta 2,75 zł., za ćwiartkę owsa 3 zł.

Podchodzę dalej do furmanki, przy której pejsaty kupiec targuje cielaka. Cielak na oko wyglądał na 40 kg. wagi, kupiec zgodził go za 9 zł. Gospodarz przyjechał z tym cielakiem aż 31 kilometrów.

A tu znów stoi kobieta z koszykiem w ręku. Pytam:

— Pani co ma na sprzedaż?

Gospodyni, o wymizerowanej twarzy, ledwie dosłyszalnym głosem wyszeptala:

— Mam dziesiątek jaj.

— Cóż Pani chce za nie?

— Mało, tylko 45 groszy.

— Czy zdaleka Pani?

— Od Suwałk mieszkam 9 kilometrów. Nie było z czem, ale przyszedłem piechotą.

— I opłaciło się Pani?

— Nie opłaci się, ale trza, niema na lekarstwo. Jestem 2 tygodnie po dziecku.

Nie mogę opanować się, ale pytam dalej, ile ma ziemi.

— Ziemi to mamy 20 morgów, ale ziemi u nas b. liche, a od dwóch lat u nas zupełna klęska nieurodzaju. Teraz nie mamy nie tylko chleba, ale i ziemniaków.

— Ile dzieci ma pani.

— Sześcioro, sam drobiazg, a osta-

tnie mi umarło zaraz po porodzie, nie starczyło na akuszerkę...

Tu już kobieta nie wytrzymała i rozplakała się w głos.

Kupiłem jajka i poprosiłem, aby wzięła parę groszy na lekarstwo. Odmówiła kategorycznie.

Nim żem odszedł, do mojej rozmówczyni podchodzi poborca placowego i woła o 10 gr.; z kamiennym

szcypem spokojem wręczyła poborcy żadaną opłatę.

Takie obrazki możemy spotkać w każdym mieście. Mają one swoją wymowę. Wieś poprostu umiera z głodu, miasto jeszcze łaskę robi, gdy puszcza chłopca z jego produktami. W tych warunkach nie może być mowy o solidarności społecznej. Wieś ścina zęby i zaciska pięści, gdy myśli o nieszczuchach i tych, którzy regulują stosunki społeczno - polityczne w Polsce.

K. Wyszomirski.

Zmierzch hitlerowskich oddziałów szturmowych

Od kilku dni obraduje w Baden-Schandau zjazd wyższych dowódców oddziałów szturmowych całej Rzeszy.

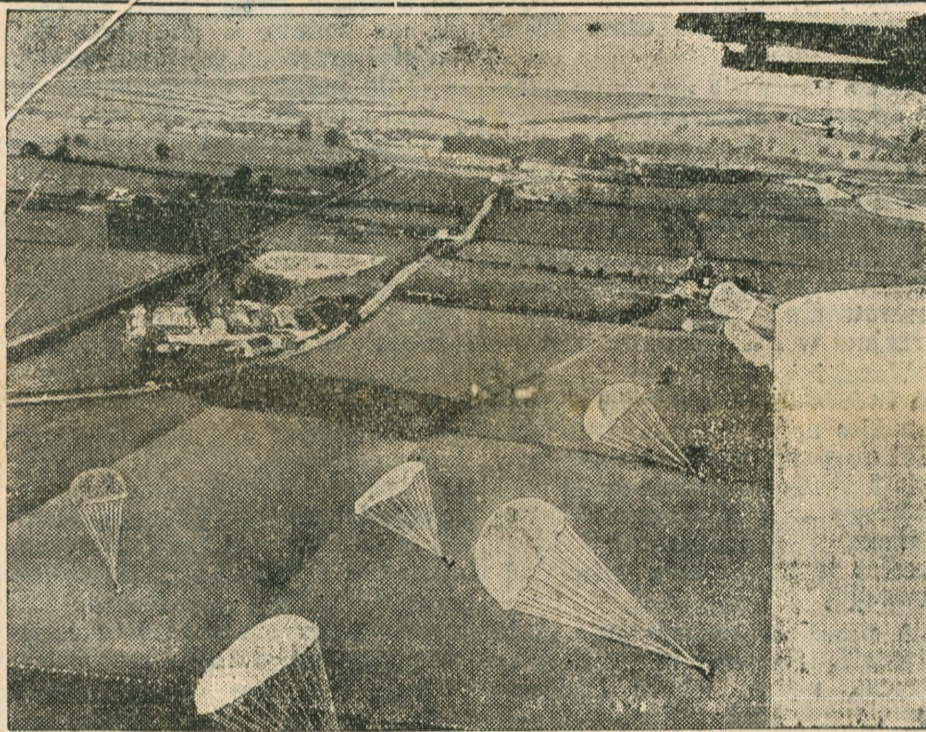
Aczkolwiek oficjalnie zjazd ten nosi nazwę „apelu dowódców S. A.“, to jednak publiczną tajemnicą

jest, że jest on łabędzim śpiewem tej ongiś wszechpotężnej armii partyjnej, która wyniosła Hitlera na szczyty władzy walnie przyczyniła się do powstania dzisiejszej „trzeciej Rzeszy“. Głównym zadaniem zjazdu — jak słychać z kół dobrze poinformowanych — jest całkowita likwidacja pozostałych jeszcze szczytów resztek formacji szturmowych, których liczba w ciągu ostatniego roku — wskutek wpływu sfer wojskowych — spadła z półtora miliona do 200.000 szturmowców, jednak już od dłuższego czasu nie pełniących czynnej służby i tylko podczas wyjątkowych okazji występujących jeszcze publicznie w zawartych oddziałach. W ciągu najbliższych miesięcy zniknąć mają całkowicie z powierzchni życia publicznego w Niemczech i te niki już resztki onegdajszej potęgi, która z chwilą powstania regularnej armii niemieckiej, stała się zabytkiem zbyt cennym, a uciążliwym.

Likwidacja formacji S. A., którą — jak wiadomo — poprzedziło rozwiązanie sztafet ochronnych SS., stanowiących dawną elitę partyjną — natrafia jednak na dość poważne trudności, albowiem nie wszystkich szturmowców można wcielić do szeregów armji, a również możliwości zatrudnienia ich w przedsiębiorstwach państwowych i prywatnych, są bardzo ograniczone.

W związku z tem w kołach politycznych liczą się z poważnymi tarciami w łonie partji narodowo-socjalistycznej w najbliższej przyszłości.

*

Grupowe skoki.

Podczas angielskich ćwiczeń lotniczych w Hendon odbywały się próby grupowych skoków po 10 z spadochronami.

Oryginalne odwołanie podatkowe

Jako dowód rzeczowy „worek chwastów“

W Psarach, w pow. będzińskim, pewnemu wieśniakowi wymierzono zbyt wysoki podatek gruntowy. Wieśniak postanowił starać się o zniżkę wymiaru podatku, a ponieważ był analfabeta i nie potrafił napisać odwołania wpadł na ciekawy pomysł złożenia podania „w naturze“.

Poszedł na swoje nieurodzajne piaszczyste pola, narwał rosnącego tam chwastu, włożył go do worka i z tym pakunkiem powędrował do urzędu. Wózny nie pozwalał mu udać się do naczelnika urzędu skarbowego z workiem na plecach, ale chłop nie odstąpił od swego i po burzliwej scenie dostał się wreszcie do gabinetu kierownika urzędu. Tam na biurku zdumionego urzędnika wysypał zawartość worka i wskazując na chwast zaczął mówić:

— Taki urodzaj mam, panie naczelniku! Zamiast chleba rodzi mi się pokrzywa, a tu mi jeszcze

nalozyli podatek, którego nie mam z czego zapłacić.

Oryginalne odwołanie wieśniaka dało pożądaną skutek, ponieważ wymiar podatku został obniżony.

Niezwykły wypadek „zmarłychwstania“

O niezwykłym wypadku „zmarłychwstania“ donoszą z Bukaresztu. W Galazu w czasie gwałtownej sprzeczki raniony został śmiertelnie nożem elektrotechnik Jerzy Ocosliceanu, który otrzymał cios w żołądek. Ponieważ Ocosliceanu nie dawał znaku życia, przewieziono go do kostnicy, gdzie po dwóch dniach poddano „zmarłego“ obdukcji celem stwierdzenia istotnej przyczyny zgonu. Pod nożem lekarza Ocosliceanu, który jak się okazało popadł jedynie w ciężki letarg, przebudził się nagle, zeskoczył ze stołu operacyjnego i pobiegł do domu. Pojawienie się rzekomego

nieboszczyka wywołało w domu zrozumiąłą konsternację.

Zmarłychwstałego powierzono opiece wybitnych specjalistów lekarzy, który jednak nie mają nadziei utrzymania ciężko rannego przy życiu.

Karygodny wybryk

Na torze kolejowym Kołomyja-Stanisławów ułożyli nieznani sprawcy w 185,5 klm przestrzeni na terenie miejscowości Gody większą ilość kamieni, na które najechała drezyna kolejowa. Na szczęście obeszło się bez wypadku. Dochodzenia wykazały, że czynu tego dopuściły się ze swawoli dzieci wiejskie. Nie jest to oderwany wypadek tego rodzaju.

Smutny bilans roku szkolnego

Szkolnictwo wymaga gruntownych reform

Po zakończeniu roku szkolnego warto przyjrzeć się bilansowi tegoż roku. Zgóry możemy powiedzieć, że bilans ostatniego roku szkolnego jest naprawdę smutny. Wszędzie eksperymenty, drogo opłacane i przez nauczycielstwo i przez uczniów.

Pomiędzy narazie te wielkie rzesze wypuszczonych przez Seminarja Nauczycielskie przygotowanych do zawodu nauczycielskiego kandydatów na — bezrobotnych. Pomińmy również nową reformę szkolną, opartą o ustawę o stroju szkolnictwa z dnia 11 marca 1932 r. która to reforma przyniosła rezultaty bardzo ujemne, pozbawiając młodzież wiejską możliwości dostania się do szkół średnich. Zajmiemy się atoli publicznym szkolnictwem powszechnym.

Wiemy, że około miliona dzieci nie znajduje wogóle dla siebie miejsca w szkole. Reszta przepycha się przez nią byle prędzej, byle więcej. W tym celu przepelnia się klasy do ostatnich granic ich pojemności, nauczycieli obarcza się nadmierną ilością dzieci do nauczania, redukuje się ciągle liczbę godzin zajęć tygodniowych dla wszystkich klas; wystawianie niedostatecznych ocen okresowych dla uczniów i pozostawianie ich na drugi rok w tej samej klasie połączone z takimi formalnymi trudnościami, że nauczycielstwo — dla „świętego spokoju“ i uniknięcia olbrzymiej pisaniny, usprawiedliwiania się, różnych przykrości i kłopotów — klasyfikuje dzieci więcej niż pobłażliwie. To wszystko obniża coraz bardziej poziom nauczania i wychowania w publicznych szkołach powszechnych. Wie o tem doskonale nauczycielstwo tych szkół, narzekają na to szkoły średnie i zawodowe, a rodzice, jak tylko mogą, starają się uczyć swe dzieci w szkołach prywatnych.

Na dobitkę z tego z nauczycieli publicznych szkół powszechnych zrobiono coś w rodzaju służących do wszystkiego. Każdy z nich musi według poleceń, idących z rozmaitych źródeł, brać udział w „pracy społecznej, oświatowej i kulturalnej“, którą najczęściej wcale nie jest społeczna, ani oświatowa, ani kulturalna, tylko zwykłą robotą polityczną, potrzebną dla karjery różnych osobników. Stosunki prawno-służbowe nauczycielstwa są dziś tego rodzaju, że liczy się ono na każdym kroku z wolą nietylko swych przełożonych — urzędników administracji szkolnej. Daje mu również rozmaite zlecenia do wykonania: wójt gminy, komendant posterunku, instruktor oświaty pozaszkolnej, starosta i liczne organizacje prorządowe. W rezultacie nauczyciel sterany pracą w szkole i poza szkołą, jest coraz gorszym nauczycielem i wychowawcą.

Z tem wychowaniem to jest teraz najgorzej we wszystkich typach szkół.

Dobrymi wychowawcami mogą być tylko ludzie z charakterami i przekonaniami. Ci z nich, którzy jeszcze ocaleli w szkolnictwie, siedzą jaknajciszej ze swymi cennymi walorami. Na powierzchni wypłynęła moc tych, którzy płyną zawsze na fali życia. To „przystosowywanie się do rzeczywistości“ wprowadziło do szkoły panowanie kłamstwa, obłudy, serwilizmu. Nauczyciel nie jest sobą, przywdział maskę, stał się marionetką, poruż-

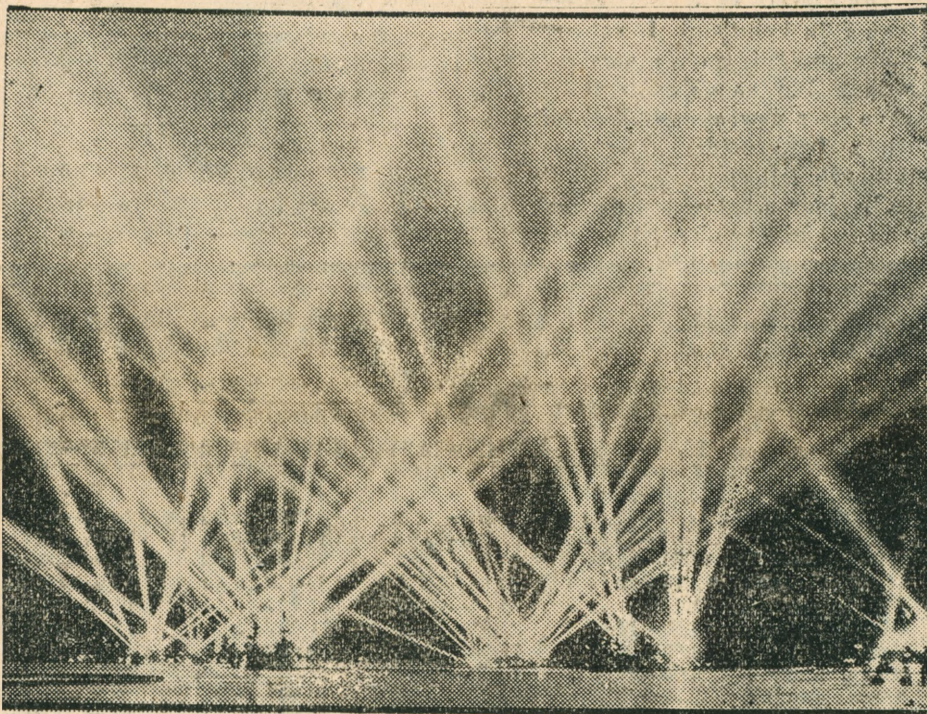
oną z zewnątrz. Stracił wśród uczniów szacunek, powagę i zaufanie. Młodzież w tym najtrudniejszym i decydującym okresie formowania charakterów jest przy daleko posuniętej „opiece“ pozbawiona prawdziwej opieki moralnej i pomocy. Opinię publiczną alarmują od czasu do czasu wypadki samobójstw wśród młodzieży szkolnej. Różne bywają ich przyczyny. Ale jedno należy powiedzieć, że dzisiejsza szkoła nasza, pozbawiona ciepła idei, wiary niezłomnej w jej triumf, szkoła, w której niema szczerości w stosunkach między nauczycielstwem i uczniami, nie może natężyć dobrą myślą, pokrzepić na duchu, wyprowadzić z rozpacz tych najniebezpieczniejszych uczniów, którzy tak głęboko odczuwają swą

niezaradność, opuszczenie, niepowodzenie.

Szkolnictwo nasze wymaga gruntownych reform.

Reform, któreby przedewszystkiem nauczycielstwo postawiły na wysokim stopniu społecznym. Trzeba uwolnić nauczycielstwo od „posług partyjno-politycznych“. Niech on swobodnie zajmie się swą wielką rolą w narodzie, a niechaj nie będzie popychadłem kacyków partyjnych.

Wówczas nauczycielstwo odzyska utracone poniekąd, zwłaszcza na wsi, zaufanie i poważanie, a przez to można będzie pomyśleć o należytej reformie szkolnictwa i przedstawić dodatni bilans roku szkolnego.

WSPANIAŁE WIDOWISKO.

W porcie w Honolulu amerykańskie statki wojenne pewnej nocy odbyły przeciwlotnicze ćwiczenia, puszczając w ruch przeszło 1000 reflektorów. Było to wspaniałe widowisko.

Człowiek, który umarł dziewięć razy

Jeżeli istnieje człowiek, którego los jest godny pożałowania, to jest nim napewno Dr. Ivor Tyndall, lekarz dystryktu Whithechapel w Londynie. Dr. Tyndall, liczący obecnie 50 lat, zajmuje się od dłuższego czasu spirytyzmem. Dwa lata temu, w toku swoich poszukiwań, lekarz ten zrobił dziwne spostrzeżenie: zauważył, że spoglądając dłuższy czas na błyszczący przedmiot, tracił przytomność i wszystkie jego funkcje życiowe zamierały.

Dr. Tyndall nie bardzo trapił się tem odkryciem. Owszem, przyrzekał sobie, że ten fenomen posłuży mu do dalszych odkryć na polu spirytyzmu. Ale wnet zaczęły się lekarzowi przydarzać awantury, które mało co nie skończyły się tragicznie...

Pewnego dnia Dr. Tyndall wracał późną nocą od chorego: idąc środkiem ulicy, spoglądał machinalnie na błyszczącą kulę w wystawie fryzjera. Dwie minuty później, lekarz padł jak martwy na bruk, wszystkie funkcje życiowe

zamarły i dwaj policjanci, którzy go znaleźli, zawieźli „trupa“ do najbliższego komisariatu, gdzie lekarz urzędowy stwierdził śmierć biednego doktora. Na drugi dzień ciało przewieziono do trupiarni i zawiadomiono córkę doktora o tragicznym wypadku. Chcąc jeszcze raz widzieć swego ojca, dziecko udało się płacząc do trupiarni, gdzie jednak czekała go przyjemna niespodzianka: deska, na której miało leżyc ciało doktora, była próżna, a dozorca zawiadomił pannę, że jej ojciec, budząc się nagle z katalepsji, właśnie udał się do domu.

Cztery miesiące później, Dr. Tyndall wybrał się z kilku kolegami do teatru. W ciągu przedstawienia wzrok został nagle przyciągnięty błyszczącym djademem śpiewaczki... W kilka chwil później, doktor stracił przytomność i dwaj jego koledzy skonstatawali apopleksję. Nieszczęśliwego sprowadzono do domu, położono na katafalk a zrozpaczona rodzina zaczęła się zajmować pogrzebem. Drugiego dnia, w chwili gdy przy-

ARTRETYK

może się stać inwalidą

bo dolegliwości artretyczno-reumatyczne, jako wynik przesycenia organizmu kwasem moczowym, oraz powstałe na tem tie stany zapalne powodują bóle, zniekształcają stawy, utrudniają ruchy, powodują stopniowo utratę zdolności do pracy, a w niektórych wypadkach mogą doprowadzić nawet do kalectwa.

Złota Magistra Wolskiego „REUMOSA“ zawiera niezmiernie rzadką roślinę chińską Schin-Schen usuwając kwas moczowy, łagodzi bóle, regulują przemianę materji, przez co stanowią racjonalne leczenie przy cierpieniach, reumatycznych i bólach ischiasu.

Ziela ze znak ochr. „Reumosa“ do nabycia w aptekach i drogerjach (składach aptecznych).

Wytwórnia Magister E. Wolski, Warszawa, Ziela 14, m. 1.

Jeden człowiek zrobił „pogrom“ częstochowskiej armji żydowskiej

Aleja Wolności w Częstochowie była widownią humorystycznego incydentu, zakończonego ucieczką „żydowskiego wojska“ t. zw. Brith Trumpeldor, czyli „rycerzy wojny“ Żabotyńskiego.

Oto środkiem Alei Wolności maszerował z fantazją oddział „doborowego“ wojska, w sile ponad 40 ludzi.

Przyglądał się temu nadszłyemu oddziałowi jakiś osobnik. Wreszcie widocznie zirytowany zdjął szybko z siebie marynarkę i wywijając nią, jak bumerangiem, pobiegł naprzeciw idących szeregów. Wśród trumpeldorowców powstał nieopisany wrzask i całe bractwo momentalnie rzuciło się do ucieczki, chowając się po bramach. Część żabotyńczyków schroniła się w przejścia służbowe, idące do dworca, chowając się za małym żywoplotem z zieleni.

Nieznajomy, zdziwiony nieoczekiwaną ucieczką z placu boju, pozostał chwilę na środku jezdni, poczem włożył marynarkę, wzruszył ramionami i odszedł spokojnie.

Tymczasem okoliczni Żydzi zaalarmowali o „pogromie“ policję. Przybyło 6 posterunkowych, którzy dopomogli wychodzić z bram i kryjówek wystraszonym „żabotyńcom“. Pod osłoną gromad Żydów umundurowani bohaterzy śmiesznych „manewrów“ powrócili do domów.

niesiono trumnę, doktor... zbudził się, jakby nie nie było, ubrał się i rozpoczął codzienną wizytę swoich chorych.

Od tego czasu doktor strzeże się jak ognia widoku błyszczących przedmiotów. Oprócz tego zosi zawsze przy sobie list, w którym prosi tego, kto znajdzie jego ciało, ażeby go nie pogrzebano przed siedmiu dniami. List ten uratował mu napewno kilka razy życie, gdyż w ubiegłym roku biedny lekarz „umarł“ nie mniej jak siedem razy, pozostając bez życia czasem aż do czterech dni.

Największe sławy lekarskie Anglii starają się wyświecić tajemnicę doktora Tyndala. Lecz mimo niezliczonych konsultacji, nie udało się wykryć w jego organizmie najmniejszej anormalności. Doktor Tyndall cieszy się najlepszym zdrowiem, odwiedza dalej swoich chorych i spodziewa się — jak mówi — umrzeć jeszcze dziewięć razy „na żarty“ zaniem umrze na serjo.

